

(...)

JURAJ ŠPITZER

*Naše putovanie ako vždy
začína sa a končí pod svahmi Slavína
pri zrušenej dielni zrušeného majstra
pána obuvníka Vendelína Majzúna
- dielňu zamurovali
majstra už nikto nespomína*

*Obloha sivá bez svetla a tmy
ako pred stvorením - ulice pusté
zakutí v ulite samoty
- dobrovoľne aj z prinútenia
blúdime roky dvaja starčekovia
dobrý boh z rozprávky s nasprostastným Petrom
mlčíme osve a spolu
rozhovor o zmysle rozhovoru
a inom*

*Predčasná samota nepovznáša
aj veľký básnik zriekol sa pýchy a vencov
strieбра a zlata aj hriechov z vína
až pred tvárou smrti
pokorne prosil božského syna
aby mu v starobe zachoval rozum a lýru
aby nemusel zomrieť opustený
a ľudská pamäť nech ho nezaträtí*

*Aká je márnivo márna túžba po večnosti
prečnievať za riekou Styx - za hranicu smrti
nezaslúži si muky - ako sme teraz tu
mohli sme aj nebyť - alebo byť inde
ktosi celkom iný - čosi celkom iné
v inom tisícročí
- šťastný komu na konci cesty
zvýšila nádej že ho neodišli
zo dvaja reumatickí kamaráti
s právom dolovať druh z druhu
ako zlato - zvedavosť*

Príbehy-udalosti střípli do stříporadu
 ne trpkým úsmevom tváre už neurčité
 z mozaiky vypadol ne jeden kamienok
 - byť je len výnimka - čas z nečasu
 pamäť z nepamäti: od - do: zátvorky
 máme ho neúrekom - aby som to neuriekol
 aj s priestormi - časomer krokov
 Nur so für uns dahin - nemá cieľ

Čas prítominulý - dočasne večný čas
 slová a osudy - priateľove a moje
 zlomky z iných básní v tejto generálnej
 v jedno sa rozplynuli
 v slobode slova - v mlčaní nahlas
 v slobode pohybu cez štátne hranice
 sna a skutočnosti - bez povinnosti
 vymodlikať si valutový príslub
 milostivé doložky a pas

Tichá a biela noc rozprávok a lásky
 - pravej a predstieranej
 z jednej aj z druhej vyhostení
 dali sme prednosť pred zbožnou oslavou
 Malým františkánom
 - omamnej pohode v čriede samotárov
 dezertérov z rodín
 tulákov na mieste
 sirôt z vlastnej viny
 a bezprizorných

Na dubových stoloch kyslé mláky vína
 prečudesné tvary vesmírnych pohybov
 v ktorých sa prahmota s hudbou sfér prelína
 a mení na farby ako voda na vzduch
 ovzdušie na oheň a oheň na popol
 kadidlá cigariet - bdelé sny a my v nich
 V slávnostnej miestnosti
 tlejúcej deň a noc do červených očí
 zmysel vzdialených ciest nanovo prebolí
 - pamäť mních mlčanlivý v tichu hory Arhos
 proti svojej vôli vracia sa k začiatkom
 premyslieť zase raz čo by si vrátil späť
 zrušil a zavrhol

*V slávnostnej miestnosti všetko bolo s nami:
 žartovná história v ktorej za jeden deň
 Boh stvoril človeka - dajsamisvete - z hlíny
 navyše namyslený že dielo je dobré:
 Narodili sa a žili pokým nepomreli
 aké jednoduché: Trojjediná kapitola v jedinej
 ktorú si sami zavinili
 ozvena dejín na Váhu a Hrone
 v Prahe a v Paríži
 aj vojna vždyprítomná - súmrak na svitaní
 fronty a transporty - avantgardy a gardy
 aj po nej: výstupy a pády - ťažké chvíle hanby
 keď len jazvy bolia
 priatelia v úplnosti
 - zvyšní pozostali z živého cintorína
 aj tí s bledou tvárou vzdialení v predstihu
 nežné tváre žien - ich úsmev sedmislastný
 čistý ako dúha po úrodnom daždi
 prvé a posledné Natalie a Marty
 - všetko bolo s nami aj čo sme vynechali
 všetko čo stálo a nestálo za to*

Z neuvěřinenej zbierky Nanebovstúpenie D. T. v tichej a svätej noci roku 1975

